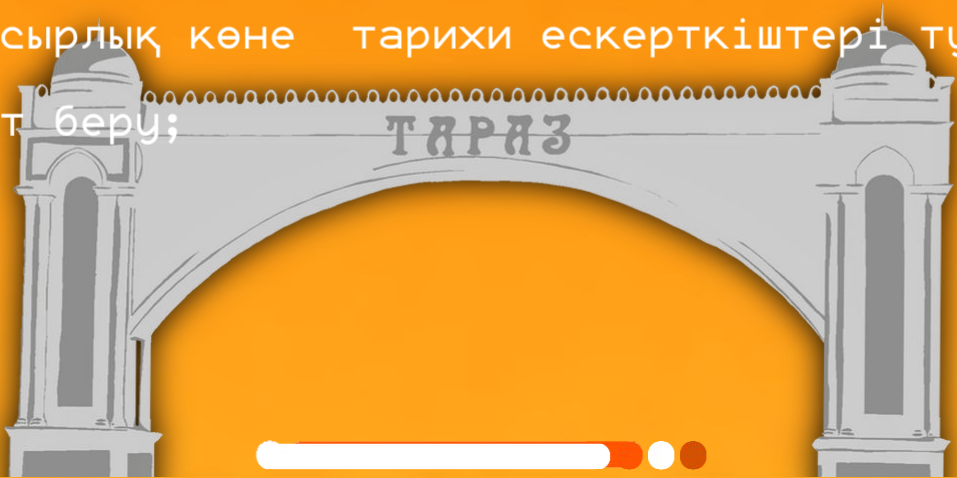


Менің кіші отанымның тарихы

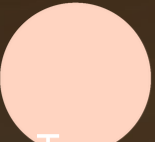
Мақсаты:

- Туған өлкемнің тарихын зерттей отырып Тараз қаласының тарихи кезеңдеріне, табиғи климаттық ерекшеліктеріне, әлеуметтік тұрмыстық салаларына тоқталу;
- Ортағасырлық көне тарихи ескерткіштері туралы мағлұмат беру;



Мақсаты:

Тараз – Қазақстанның ортағасырлық қалаларының ішіндегі ең белгілісі, ең көнесі. Тараз қаласының 2000 жылдық тарихы бар –Туған өлкемнің тарихын зерттей отырып Тараз екені барлығына мәлім, және сол мекен еткен уақытында қала қаласының тарихи кезеңдеріне, табиғи климаттық бірнеше атауын өзгертті. Қаланың алғашқы атауы Талас немесе Тарас ерекшеліктеріне, әлеуметтік тұрмыстық салаларына болған. Қала атауы XVIII ғасырда – Әулиеата деп аталды, кейін 1936 жылы – Мирзоян аты берілді, 2 жылдан кейін яғни 1938 жылы жыр –Ортағасырлық көне тарихи ескерткіштері туралы алыбы Жамбыл есімін иеленді. Ал 1997 жылы 8 қаңтарда Қазақстан Республикасы Президентінің жарлығымен ежелгі аты қайтарылып, Тараз аталды.



Тараз – Қазақстанның ортағасырлық қалаларының ішіндегі ең белгілісі, ең көнесі. Тараз қаласының 2000 жылдық тарихы бар

ТАРАЗ ҚАЛАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛУ ТАРИХЫ

екені барлығына мәлім, және сол мекен еткен уақытында қала Тараз – Талас өзені бойында созылып жатқан тарихи қала. Ол V ғасырға дейін салынған.

Алғашқы рет 568 жылы византиялық қални Зонарх Тараз қаласы туралы некеңедегі мәліметтер бірнеше атауын өзгертті. Қаланың алғашқы атауы Талас немесе мәліметтер

берген. Бірнеше онжылдықтан кейін 630 жылы ол туралы Қытай саяхатшысы Сюань-Цзан болған. Қала атауы XVIII ғасырда – Әулиеата деп аталды, кейін 1936 хабарлайды. Таразды Ұлы Жібек жолының бойында орналасқан маңызды сауда орталығы деп жылы – Мирзоян аты берілді. 2 жылдан кейін яғни 1938 жылы хыр атайды. Тараз қаласы туралы кім не демеген? Мысалы, X ғасырдағы араб географы

Алтынбек Жамбыл есімі жазды. “Тараз” аты 1997 жылғы 8 қаңтарда Қазақстан

орлары, төрт қақпасы мен адамдары мекендеген қамалы бар үлкен бекіністі қала. Республика Президентінің жарлығымен ежелгі аты қайтарылып, Тараз

аталды.




ТАРАЗ ҚАЛАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛУ ТАРИХЫ

Тараз - Талас өзені бойында созылып жатқан тарихи қала. Ол V ғасырға дейін салынған. Алғашқы рет 568 жылы византиялық елші Земарх Тараз қаласы туралы некен-саяқ мәліметтер берген. Бірнеше онжылдықтан кейін 630 жылы ол туралы Қытай саяхатшысы Сю-ань-Цзан хабарлайды. Таразды Ұлы Жібек жолының бойында орналасқан маңызды сауда орталығы деп атайды. Тараз қаласы туралы кім не демеген? Мысалы, X ғасырдағы араб географы Әл-Мақдиси былай деп жазды: “Тараз - бақтары қыруар көп, халық тығыз қоныстанған, орлары, төрт қақпасы мен адамдары мекендеген қамалы бар үлкен бекіністі қала.



Айша бибі кесенесі

XI–XII ғасырлардағы сәулет өнерінің
көрнекті ескерткіші. Жамбыл облысы Жамбыл
ауданында Айша бибі ауылында орналасқан





Айша бибі кесенесі

XI–XII ғасырлардағы сәулет өнерінің

көрнекті ескерткіші. Жамбыл облысы Жамбыл

ауданында Айша бибі ауылында орналасқан

Тектұрмас күмбесі (кесенесі)

Сәулет өнері ескерткіші. Орта ғасырдың басындағы

көне қаланың орнында - Жамбыл облысының Талас

ауданындағы Қызыларық ауылының маңындағы Талас

өзенінің оң жағалауында орналасқан. Мазар (күмбес)

14 ғасырда салынған



Қаланың дамудағы кезеңдері

X–XII ғасырларда Таразда сәулет өнерінің бірнеше тамаша туындылары тұрғызылды. Бұлардың ішіндегі ең ірісі – Әулие Ата күмбезі мен Тараз моншасы. Қала ішінде су құбырлары жүргізілді XI–XII ғасырларда қалада теңге шығарылды. Кейінірек XVI ғасырда Жетісуда Қазақ хандығы құрамына енген кезде де қала өз жалғасын тауып кетті.

Қаланың дамудағы кезеңдері

X–XII ғасырларда Тараз қаласының бірнеше тамаша

туындылары тұрғызылды. Бұлардың ішіндегі ең ірісі Әулие Ата

күмбесі мен Тараз мұнарасы. Қала ішінде сұлулықтарды жүзгізілді

XI–XII ғасырларда ақпарат және өнер саласында да қарқынды

Жетісуда қазақ жандығы құрамына енген кезде де қалам өз жалғасын

Тараз қаласының халық санының 70% қазақтар.

Қалада орыстар, өзбектер, корейлер, татарлар, түріктер, немістер

, күрдтер, дүнгендер, қырғыздар, гректер, әзірбайжандар, ұйғырла

р, шешендер тұрады. Қалада достық үйі бар.

Табиғаты және климаты

Облыстың айтарлықтай аумағын Бетпақ-Дала және Мойынқұм алады, тек оңтүстік-батыс, оңтүстік және оңтүстік-шығыс шеті таулармен шектелген (Қаратау, Қырғыз және Шу-Іле Алатау таулары).

Халық саны

Тараз қаласы халқының перспективалық саны таяудағы 15 жылда облыс климатына әртүрлілік ендіреді. Табиғи ландшафтардың флорасы мен фаунасы кең және әртүрлі. Облыста өсімдіктердің 3 мыңнан астам түрі бар.

Аң аулайтын өңірдің жалпы алаңы 13,9 мың га құрайды, онда жануарлардың алғанда, қала аумағының демографиялық сыйымдылығы 600,0 мың адамды құрайды. Қаланың халық саны: 357 663 адам. 40-тан астам түрі мекендейді. 27,8 мың га алаңды құрайтын балық

Тараз қаласының халық санының 70% қазақтар шаруашылық қоры 74 су айдынынан тұрады, оның ішінде 73 су айдыны балық Қалада орыстар, өзбектер, корейлер, татарлар, түріктер, немістер шаруашылығына жарамды. Ірі бөгендерден Тасөткел және Теріс-Ащыбұлақ бар. , күрдтер, дүнгендер, қырғыздар, гректер, әзірбайжандар, ұйғырла Балық аулау кәсібінде толстолобик, ақмарқа, карп, сазан, көк серке, р, шешендер тұрады. Қалада достық үйі бар. тыран балық, краль, торта балықтарын аулау кең таралған.

Табиғаты және климаты

Өнер кәсібі

Облыстың айтарлықтай аумағын Бетпақ-дала және Мойынқұм алады, тек оңтүстік-батыс, оңтүстік және оңтүстік-шығыс шеті таулармен шектелген. Таразда Қаратау тауларының бөктерінде Қаратау фосфор зауыты (Қаратау, Қырғыз және Шу-Іле Алатау таулары). Рельефтің бұл ерекшелігі жұмыс істеп тұр. Бұл зауыт фосфор шығаруда әлемде беделді облыс климатына әртүрлілік ендіреді. Табиғи ландшафтардың флорасы мен орындардың бірінде. Облыста бірдей 3 зауыт ашылған болатын, фаунасы кең және әртүрлі. Облыста өсімдіктердің 3 мыңнан астам түрі бар. солардың бірі «Жамбыл фосфор зауыты», «Химпром», «Жаңа Жамбал Аң аулайтын өңірдің жалпы алаңы 13,9 мың га құрайды, онда жануарлардың фосфор зауыты». Қалада темір құрастырушы зауыты, автожөндеу 40-тан астам түрі мекендейді. 27,8 мың га алаңды құрайтын балық зауыты, «Автобөлшектер» зауыты т.б. зауыттар жұмыс істеп тұр. шаруашылық қоры 74 су айдынынан тұрады, оның ішінде 73 су айдыны балық шаруашылығына жарамды. Ірі бөгендерден Тасөткел және Теріс-Ащыбұлақ бар. Балық аулау кәсібінде толстолобик, ақмарқа, карп, сазан, көк серке, тыран балық, краль, торта балықтарын аулау кең таралған.

Өнер кәсібі

Мен өз жұмысымды елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғырту» атты Қазақстан Республикасының Жолдары жеріндегі тарихи бірлестіктерінің мақсатын қарастыра отырып, бірқатар дермандарды бірінші реттен танып білдім. Солардың бірі «Жаңа Жамбал фосфор зауыты», «Жаңа Жамбал фосфор зауыты» ақпараттық орталығы, автожөндеу зауыты, «Автобөлшектер» зауыты жұмыс істеп тұр.

Тарихта баға жетпес қойнау барын -

деп өз жұмысымды аяқтаймын.

